

Naš List

Izhaja vsako soboto: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — „Naš List“ ima vsak mesec prilogo „Slovenska Gospodinja“ ter velja za celo leto 5 K. za pol leta K 2-50. Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira.

Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta 16 v. za enkrat, 14 v. za dvakrat, 12 v. za trikrat, za večkratno objavljenje nizke cene.

Leto I.

V Kamniku, 15. julija 1905.

Štev. 28.

Premišljevanje ob zaključku zborničnega zasedanja.

V Avstriji še nimamo zakona, ki bi zapovedal kazni ljudem, ki skušajo prikriti z mnogoštevilnimi besedami to, kar mislijo in čutijo. In da bi ga imeli, potem bi se gotovi ministrski predsedniki iz samih kazni ne spoznali. Preostalo bi jim samo: s zatožne klopi v ječo in zopet obratno.

Tako pa si Gautsch lahko veselo mane roke: prva doba njegovega predsedovanja je srečno končana. Presrečno.

Ko je padel Koerber in mu je nasledoval Gautsch, smo pisali, da se je izpremenila samo firma, režim pa je ostal prav isti. In smešnost našega parlamenta je našla vrhunec s tistim trenutkom, ko se je pokazal ves parlament pod Koerberjem popolnoma nezmožen za vsako delo; ali prišlo je drugo ime in poslanci so se novemu podjetju tako globoko klanjali, da se je moral tej „delavnosti“ in udanosti poslancev gotovo celo Gautsch sam čuditi. V resnici pa je položaj prav isti, kakor pod njegovim prednikom.

Odkod torej ta servilnost raznih poslancev, njih nenadna zmožnost, tresti razne postavbe, zakone in najrazličnejše predloge in resolucije kar tako iz rokava.

Vsaka stranka je iskala pri novemu podjetju svoj dobiček, in odtod tudi, da je postala zbornica kakor na povelje in kar preko noči — delavna, zmožna. Najrazličnejše stranke so ponujale novemu možu svoje glasove. Da niso pozabili tudi slovenski poslanci hlapčevati temu nesrečnemu dualizmu, ki ga reprezentira Gautsch s svojo celo osebo in ki ubija vse nenemške narode v Avstriji, je žal resnično. Ker je glasovala klerikalna za militarizem, je dobila za to 14.000 kron... Čuditi se pa temu ni preveč, kajti avstrijski parlament je znan po svoji brezznačajnosti že vsemu svetu, slovenski poslanci pa so storili samo to, kar so videli drugje. Saj imamo v svoji sredi celo take, ki izkoriščajo dijete, ki jih prejemajo za zastopstvo svojih volilcev, v svoje privatne namene, ki se skušajo s tem denarjem rehabilitirati

Urednik in Gvozdev.

Urednik lista N. je tekal nervozno po svetli uredniški dvorani, mečkal med prsti zadnjo številko svojega lista, klel in se pridušal nad ljudmi. Bil je majhne postavbe, ostro zarisanega, upadlega obraza z majhno brado in zlatimi očali na nosu. Srborito je stopal sem in tja in se sukal liki vrtalka okoli dolge mize, ki je stala sredi sobe, naložena z razgrnjenimi časopisi, korekturnimi polami in celimi skladi rokopisov. Z eno roko se je naslanjal na mizo založnik lista, postaven mož plavih las in srednje starosti. Z drugo roko pa se je praskal za ušesi in sledil razburjenemu uredniku s svetlimi, živimi očmi in rahlim nasmehom na svojem rejenem licu. Metér, urejevalec stavka, neokreten mož rumenega obraza in upadlih prs, v rujavi, umazani in veliko predolgi suknji, je stal ponižno in udano ob steni. Nagubal je obrvi in zrl nepremično v strop, kakor da bi se rad nečesar domislil, da bi potegnil potem, kakor prevarjen, s posebnimi šumom zrak skozi nos in klonil nato z glavo. Med vratmi je stal vsem na potu uredniški sluga; vsi ljudje, ki so prihajali in zopet šli skrbnega in nezadovoljnega obraza, so ga porivali zdaj na to, zdaj na ono stran. Glas urednikov, glasen, zloben, razburjen je postajal hripav, da je založnik nejevoljen

in pridejo na Dunaj le tedaj, kadar izplačuje blagajna poslanca teh 20 kron za vsak dan. Ali pripadajo ti poslanci naši liberalni ali klerikalni, je pač vseeno.

Čas, v katerem je bilo pretečeno zasedanje zbornice pod Gautschem, je historično pomenljiv: v tem času je dobila na Ogrskem revolucionarna stranka premoč, politika Habsburžanov in naše državne polovice pa je dobila svoj smrtni udarec. Stvar sicer ni tako žalostna, kakor izgleda, ker ogrski revolucionarji ne zahtevajo družega, kakor svojo samostojnost. To pravico pa ima vsak narod, in je v toliko, kolikor zasleduje ta največji in najlepši cilj na svetu, tudi vsak zase revolucionaren. Ni pa naš namen, povdarjati še posebej na tem mestu obmejenost Ogrov v tem oziru, da si laste pravico svobode samo zase. Za časa zadnjega zasedanja zbornice je bil sprejet pred krono Košut, ki združuje že v svojem imenu nolens volens celo revolucijo. Povedal je precej previdno, a dovolj jasno za take, ki hočejo videti, da ne odneha Ogrska prej, dokler nima svoje samostojnosti, t. j. dokler se ne loči od Avstrije.

Ker smo namenjeni pisati o priliki obširneje o tem, naj omenjamo za danes le, da je misel, da je Avstrija velesila ali da sploh more še biti, tako navivna, kakor vsi tisti, ki na to verujejo, pričeni z Goluchovskim, našim ministrom zunanjih zadev, pa tja doli do naših jugoslovanskih poslancev, ki stoje pač v tej vrsti v vsakem oziru prav na koncu. Čemu rabijo tako različni narodi v monarhiji vsako leto novih kanonov, novih pušk, novih ladij in povišanje stoječe in rezervne vojske? Vse to stane neprecenljive milijone, zakaj ne porabijo tega rajši v kulturne namene, za izobrazbo in blagor naših narodov? Čemu nam je vojska? Če pa rabijo le nekatere osebe za svojo osebno korist militarizem z vso svojo grozoto, naj se pomenijo te med seboj na kak drug način, in ne potom krvi avstrijskih in izvenavstrijskih državljanov...

Ali izmed poslancev (o slovenskih niti govora!) ni imel nihče poguma, zavzeti v tem vprašanju odločilno mesto. Samo omahovanje, udanost in pohlevnost. Slepi za vse to, kar se godi na Ogrskem, slepi

skremžil svoj obraz in se je urejevalec stavka prestrašen zganil.

„Ne! — Taka predrznost! Pred sodnijo ga tiram, lopova!... Korektorja še vedno ni tu?... Vrag — strela — če ni korektorja, vprašam!... Vsi staveci morajo biti nemudoma tu! Ste jim povedali? — Ne — pomislite kaj takega! — Kaj zdaj?... S posebno slastjo vlečejo časopisi vse to na dolgo in široko... Škandal! — Po celi deželi!... Tega izplačam!“

In urednik je obstal, dvignil roke z razgrnjenim časopisom prav tik čela, kakor da hoče obвити in na ta način obvarovati svojo glavo pričakovanih škandalov.

„Ga morate še prej dobiti!“ mu je svetoval založnik ne brez humorja.

„Da, gospo — od...! In ga tudi dobim!“ je kričal urednik, preobračal oči, jezno zmečkal časopis in hodil zopet sem in tje. „In ko ga dobim, ga dam zapreti!... Pa kje tiči — korektor? — Aha! — Tu ste torej! — No, dragi gospodje! — Prosim, blagovolite stopiti nekoliko bližje! — Hm... Vi skromni vodniki svinčenih armad... Ha-ha! Prosim, le vedno naprej... Tako!“

Kakor gosi so prihajali črkostavci drug za drugim v dvorano. Vedeli so že, kakšen veter brije in vsak zase se je pripravljaj, kako se obnaša napram morebitni obdolžitvi, in kakor v očigled temu

za koristi ljudstva so ponudili svojo delavnost edino le — Gautschu. Jasno je kakor beli dan, da ni mogoče več vstaviti toka, ki zahteva svobodo, niti na Ogrskem niti kje drugje, in naj si se zgodi to zdaj ali pa malo kasneje. Popolnoma naravno je, da slede zahtevi Ogrov tudi drugi avstrijski narodi, čemu torej to nerazumljivo varovanje „edinosti“, ki nima nobenega praktičnega pomena. Avstrija bo zdrava in močna šele tedaj, ko se more razvijati vsak narod zase, in ne tako, ko tlači drug drugega. Le v tem smislu naj si tolmačimo moto, ki ga ima krona: viribus unitis. Moč policije je samo hipna, zato pa tudi zavre v Nemčiji prej ali slej. Policija in vojaštvo ne pooseblujeta nikdar sreče kakega naroda ali države, ampak baš nasprotno. Anglija, Amerika... na eni strani — Nemčija, Avstrija, Rusija... na drugi.

Vsem tem ljudem, ki tega nočejo videti, je govoril in obljubljal naš ministrski prezident. Mož je res krpal, in krpal kakor se je le dalo. Vsem je obljuboval, dajal izjave, le nam ne. Edino eno: da pripozna potrebo slovenske univerze. No, pa to vemo tudi brez Nj. ekselence...

Tako umetno skrpucanje pa drži le nekaj časa. Gautschu se je tekom te kratke dobe že toliko besed nakopičilo, da je nemogoče, da izpolni vse obljube. Če mu pa izpodleti ena, padejo tudi druge. Razume se, če niso poslanci še večje reve, kakor jih smatramo mi in se ne zadovoljijo s tem, če pride Gautsch pred nje čez nekaj časa in jim pravi: gospodje, oprostite, ne morem, obžalujem, potrpite... Dvomimo namreč, da se dajo gotovi ljudje vleči še naprej za nos (izjema: slovenski poslanci) in omogočijo s tem Gautschu, krpati še nadalje na tej blaženi edinosti avstrijske hiše. Če se to ne zgodi, potem je gotovo, da zaropota v jeseni nekje. Morda se prične celo kaj podirati.

Gautsch je obljubil za jesen podržavljenje štirih privatnih železnic, rešitev češko-nemškega vprašanja glede notranjega uradnega jezika, češke univerze v Brnu, volilne reforme na Češkem, rešitev trgovskih pogodb in carinskega tarifa (kar se mora zgoditi do konca januarja, če nečemo, da smatra ves svet našo monarhijo kot nezmožno vsakega plačila!), prav tedaj

je ležala na vseh teh umazanih, s svinčenim prahom pokritih obrazih neka posebna pasivnost in nepremičen mir. V kotu dvorane so stopili v gručo. Urednik se je postavil pred nje, držeč na hrbtu svoj časopis. Bil je manjši od njih in če jim je hotel gledati v obraz, je moral dvigniti svojo glavo. In ker je storil to nekoliko presrborito, prenašlo, so prišla očala na njegovem nosu iz ravnotežja. V instinktivnem strahu, da mu ne padejo na tla, je zgrabil naglo a boječe po njih in jih posadil na svoje mesto nazaj.

„Vrag te...“, je škripal med tem z zobmi. Vesel nasmeh je hušnil po umazanih obrazih stavecev. Eden se je celo glasno, če tudi le pritajeno zasmeljal.

„Kaj menite, da sem vas dal zato semkaj poklicati?“ je kričal urednik jezno in celo obledel. „Meni se zdi, da ni tu vzroka, smejati se! — Vi ste blamirali naš časopis!... Če je dobiti med vami poštenjaka, ki ve in more razumeti, kaj je časopis in kaj — so žurnali, potem tudi pove, kdo je to storil! — V uvodnem članku“ — urednik je nervozno gladil svoj časopis...

„Za kaj pa se gre pravzaprav?“ je bilo čuti nenadoma glas, ki ni izdajal ničesar družega, kakor navadno radovednost.

„Ah! — Vi ne veste? Prosim! — tu: „Naš tovarniški zakonik je bil domorodnim časopisom

na jesen pa se tudi odločuje vprašanje o dualizmu, preporna stvar samo za tiste, ki radi kombinirajo in se izogibajo priproste naravne poti. Na vsak način je treba misliti na rešitev krize na Ogrskem, in jesen je res prav zadnji čas za to.

Vse te neizmerne stvari čakajo zbornico za prihodnje zasedanje. Začasno jih je znal sicer Gautsch odlašati in zopet odlašati, prav kakor da se boji trenotka, ki naj mu da spričevalo sposobnosti ministrskega prezidenta. K temu sicer ni treba mnogo znanja, a poslanci so pokazali, da se zadovoljijo tudi s tem, in Gautsch ima v sebi morda celo prepričanje, da tega niso znali njegovi predniki. Nam pa je vse-kakor ljubši mož, ki pade vsled tega, ker se je prijemal prekrčevito kakega principa, kakor pa tak, ki pade zato, ker je le vedno izkušal izviti se na kak način iz neljube mu situacije.

Nezaupanje, s katerim smo sprejeli vest, da je postal Gautsch Koerberjev naslednik, nam je mož s svojim dosedanjim nastopom le povečal.

In zdaj še eno:

Italjanski poslanci so dosegli — dasi manj po številu — da otvori vlada popolnoma gotovo že to jesen laško fakulteto in položi s tem temeljni kamen italjanski univerzi. In naši poslanci?

Gospodje — oprostite nam besedo — ali veste, kaj so šolobarde?...

Slovencev je po statistiki skoro trikrat toliko kakor Italjanov, vzlic temu ne dobimo niti fakultete niti svojega vseučilišča. Da pometa vlada na ta način z narodom, ki je bil še vsikdar pošten (— ali naj mar navedemo slučaj, ki se je zgodil pred nekaj leti, ki je obvaroval našo slavno vladno sleparstva večjih milijonov in to po zaslugi našega rojaka? Če se morda g. Hein za to zanima, mu povemo privatno še kaj več! —), temu so krivi le naši poslanci.

In resnično: mi ne moremo čestitati svojim rojakom k takim zastopnikom. V političnem življenju je sicer navada, da odstopi reprezentant kake družbe po neuspehu, ki ga je zakrivil s svojo osebo. Kadar pa pridejo naši dosedanji politiki tako daleč, da ne mislijo, da je politika le navadna igrača, ampak da je prav resna in včasih tudi nevarna stvar, potem apeliramo tudi mi na njih čast. Za zdaj pa so vse naše zahteve po demisiji brezuspešne. In to prav iz srca obžalujemo.

Parlament je zdaj na počitnicah, za nas Slovence pa je vse eno, ali zboruje ali ne, mi nimamo od njega ničesar.

Naprej!

Srečen biti! se pravi: posvetiti se delu, h kateremu nagibajo naše zmožnosti in volja. To je rek, kojega se čimdalje bolj uvaža, ker v njem temelji zadoščenje za našo eksistenco. —

Eksistenčni pogoji za nas ženske so sicer še zelo iluzorični, osobito v nas Slovencih, ker nam manjka z eno besedo vse, kar bi nas moglo skupno organizovati. Temeljna podlaga omike, vzajemnost, energija in resnost stremljenja po napredku. Mnogo jih je, katere se še niso vzbudile iz svoje apatije podvržnosti; mnogo jih je pa tudi takih, katere smatrajo celo stvar za nekako moderno igračo, ki jo pač izkoriščajo na svoj način.

vsikdar predmet najživahnejših in najobsežnejših razprav... t. j. vir največjih budalosti in abotnih traparij...! "Tako! — Zdaj ste zadovoljni?... Ne! — posebno ta izraz: vir — je resnično izvrsten! Toliko ironije in slovnične zmožnosti!... Torej — kdo je avtor teh „največjih budalosti in abotnih traparij?“

„Ta članek ste napisali Vi? — Potem ste tudi Vi avtor vsega, kar je tu napisanega in kar spada zraven“, pravi zopet tisti mirni glas, ki je govoril že prej.

To je bila očitna predrznost, pri vseh se je vzbudila sumnja, kakor da se je oglašil in javil s tem pravi krivec... V dvorani je zavladal nemir: založnik je stopil bližje k gruči, urednik se je postavljaj na prste, da vidi preko drugih v obraz tistemu, ki je govoril. Tudi staveci so stopili pred svojim tovarišem, na katerega je padla sumnja avtorja inkriminiranih besed, nekoliko narazen. In tako je stal zdaj pred urednikom ne več prav mlad fant, v višnjem suknjiču, kozavega obraza in z naprej molečim šopom las nad levim sencem. Mirno je stal tu, obe roki globoko v hlačnih žepih in smejal se je komaj vidno v svojo plavo, kuštravo bradico, s svetlimi, zlobnimi očmi pa je gledal ravnodušno urednika. Vsi so ga opazovali: založnik z nagubanim čelom, urednik z začudenjem in jezo, urejevalec stavka s prikritim

Poglejmo ženstva tujih narodov! Vseposvoda se poteguje ženstvo za svoje pravice, katere ji je že narava odkazala. V vseh kontinentih, malone brezizjemno pri večjih in manj znatih narodih, se je začela žena vpoštevati kot taka, v dokaz, da moštvo ni protežirano popolnejšim bitjem, ki bi jo prevladali v vsakem oziru. Ženstvo se je začelo organizovati na podlagi mnogoštevilnih društev, vpoštevajoč pri tem socialno smer. Žene se zavedajo, da so žene! — Zelo zanimiv in poučljiv je historičen pregled „Gibanje modernega ženstva od dr. Käthe Schirmacher“*). Koristno je za nas Slovenke, da se informiramo in zanimamo tudi za poučljive stvari, ker na ta način nam je omogočeno in olajšano doseči idejo „enakopravnosti“.

Ker sem ravno pri tej točki, dovolim si dostaviti par besedi o našem ženskem društvu. Smer našega ženskega društva naj bi bila tudi nekaka povspesiteljica ženske emancipacije, recimo raje, žensko delo v javni zasebnosti. Ni mi do tega, da bi to celo stvar ironizirala, ker to bi ne bilo pošteno in bi padlo na vse, vendar, reči moram in ponoviti še enkrat, da je to le moderna igrača lepe oblike, a prazne vsebine. Pri vsakem takem, osobito začetnem podjetju je treba resnega, neumornega dela. Mi ne delamo čakajoč na apelovanje drugih; ampak delamo, da si zboljšamo, vzgojimo naše stanje. Govoriti in delati je treba! Predavanja naj se vrše bolj pogosto, a prosim, tehtna predavanja o zunanjem početju in gibanju ženstva, nedostatki in duševni proletarijat naše žene, stori naj se nekaj več za organizacijo ženske — delavke. Saj pri nas imamo dovolj tovarn in dovolj uboštva. Naj se ustanavljajo primerne, obširnejše knjižnice dobrega, vsakomur umljivega čtiva; kajti čim večja duševna izobrazba, tem manjši je i telesni proletarijat! Dalje, kakor velike koristi je dobro poučno čtivo, posebno priprostim ljudem, ki verujejo s fanatičnim prepričanjem vsemu tiskanemu, ravno tako zelo škodi slabo čtivo. Zato naj je skrb vsakega ženskega društva tudi odstraniti vsako tako knjigo. Starejše, bolj izkušene članice naj bi nadalje skrbale za primerna predavanja med ljudstvom in jih na ta način vzgajale. Pamtivreden je končni stavek dr. K. Schirmacher, ki pravi: „Erziehung freilich geht stets langsam, sie ist aber auch „Alles zu hoffende“, und wenn „Ideen“ die Massen ergriffen haben, sind sie eine unwiderstehlich sieghafte Macht.“ Ljudstvu pa je treba izobrazbe, da te ideje tudi razume.

Literatura, znanost, umetnost, kakor tudi praktična gospodinjstva vprašanja naj se udomačijo v naših naprednih ženskih krogih. Izobrazba — je prvo učinkujoče protiorožje napram našim nasprotnikom. Ravno tu se največ greši v našem ženskem društvu. Lepi čas, posvečen prosveti, se zlorablja za vsakdanje ničevosti: obleka, moda à la Paris, tekmovalje s klobuki, recimo zdaj s solnčniki itd. (ne spustimo se v detajle). Vendar to ne sme biti. Odpraviti se mora tista suženjska manija naša za zunanosti; jedra nam je treba, ta nas vzdrži in iz tega poženejo trdne kali poznejšega rodu slovenskega. Kjer je jedro, tam je moralnost, a kjer je moralnost, tam je i svoboda!

Svoboda pa je vir sreče in vsega blagostanja! Ker ž njo se pari resnica in spoštovanje do pravice-

*) Soustanoviteljica „društva za žensko volilno pravico“. Ured.

smehom. Obrazi stavecev pa so izražali slabo skrito veselje in nekak strah, v katerem pa je bilo več radovednosti kakor resnične bojazni.

„Vi ste torej?“ vpraša slednjič urednik in pokaže s prstom na kozavega stavca in stisne ustnice.

„Da...“, odgovori ta in se pri tem prav čudno priprosto, a vendar razžaljivo smeje.

„A-a! Res, prijetno! Vi torej? Zakaj... zakaj — dovolite mi vprašanje — zakaj ste to vstavili vmes?“

„Sem li dejal, da sem jaz vstavil?“ — in stavec se ozre po svojih tovariših.

„Gotovo je on, gospod urednik“, meni urejevalec stavka.

„No — meni je vseeno! — Torej, jaz sem!“ pravi stavec ne brez vsake dobrovoljnosti. Kakor v potrdilo svojih besed zamahne z roko na prav nedolžen način in se smeji.

Zopet molče vsi. Nihče ni pričakoval tako naglega in mirnega pripoznanja in vse je kar razočaralo. Celo urednikova jeza se je menjavala nekaj časa z začudenjem. Prostor okrog kozavega je postajal vedno večji; urejevalec stavka je skočil nazaj k mizi, in tudi drugi staveci so skrbeli za vedno večjo oddaljenost od svojega tovariša...

„Ti si storil seve vse to nalašč, s posebnim namenom?“ je vprašal založnik in gledal z izbulje-

ljubja. V svobodi se šele uzre individualnost posameznika v pravi luči! —

Skrajni čas za ženstvo je, da se enkrat otrese predsodkov, podedovanih tradicij in neustrašno pove vseposvoda in vsakomur svoje mnenje po odobravanju svojega razuma, ne glede na avtoritete nad seboj in množico, ki mu (ženstvu) narekuje po vsemogočih principih samozatajevanje. Kar ovira ženstvo, naj prezre in naj se ne ozira vedno na omejene konvencionalnosti, za katerimi se kaj rado skriva galantno nazadnjaštvo.

Oveljavile in priznale se bodo ženstvu do sedaj še „nemogoče“ pravice in vsa tista nesrečna letargija „ženske“ se zgubi. Uprav za tem vzkljuje enakopravnost, ž njo pa tudi moč Slovanov-Slovencev z neovrgljivim uspešnim napredkom.

Mogoče so vse to le optimistični problemi, katerih večina ne bode vpoštevata; ali pritrdili jim bodo razumni. —

Ženske, pametnejše, ki presojaajo in imajo trdno voljo sprejeti vse dobro, zboljšati svoj položaj, priboriti za se in druge res pravo duševno inteligenco, pojmiyo to nalogo, sicer ni baš prijetna, a potrebna je, naj se ne vstrašijo preziranja in zasmehovanja množice. Vse, kar je dobro in koristno, se prej ali slej uvidi in pripozna. — Množica ni pristopna problemom, ona se ne vglablja v vzroke, kajti vse novo ji je smešno. Nje interesi se vzbude šele po vzgledih.

N.

Pripomba uredništva: K gorenji opazki pisateljice teh vrstic o predavanjih v splošnem ženskem društvu v Ljubljani omenjamo na tem mestu sledeče: hotevši izpolniti le dano obljubo, se je oglašil neki gospod za predavanje. Odgovorilo se mu je, da je velikonočni čas za predavanje že tako oddan raznim profesorjem etc., da ni mogoče dobiti več dneva, da bi on govoril. V resnici pa ni bilo nobenega predavanja. Ali pa... Našemu zaupniku je povedal dotični gospod sam ta slučaj, torej je vsak dvom o njega resničnosti izključen!

Državni zbor.

346. in 347. (zadnja) seja.

Prva seja se je pričela z

obstrukcijo čeških radikalcev,

ki so pripravili kar 600 nujnih predlogov in zahtevali, da se vsi dobesečno čitajo. Ker pa je bilo med temi predlogi dosti takih, ki so jih stavili že prej drugi poslanci, pa so jim podtaknili češki radikalec le svoje ime in pa tudi takih, ki so bili že rešeni, je predsednik zbornice čitanje sistiral, češ, da mora vse predloge prej sam pregledati in prečitati, ker se mu naznanja, da naj je med njimi dosti takih, ki so jih stavile že druge stranke. Zbornica preide nato k prvi točki dnevnega reda. Poslanec Ferjančič priporoča izpremembo nekaterih paragrafov

upravnega sodišča.

Posl. Ferjančič je bil tu le posredovalec gosposki zbornici, ki je že sprejela izpremembo teh točk po iniciativi obeh predsednikov upravnega sodišča. V debato je poseglo sedem poslancev, med njimi tudi Slovenec Ploj. Izpremembo, ki zagotavlja hitrejšo rešitev vlog na imenovano sodišče, je zbornica sprejela. Pri

debati o trgovski pogodbi z Nemčijo

so pričeli češki radikalec žvižgati in klicati predsedniku, kam je dal njih nujne predloge. To kričanje

nimi očmi kozavega, v katerih se je svetlikal lahek nasmeh.

„Blagovolite odgovoriti, gospod!“ je kričal urednik in mahal po zraku z zmečkano najnovejšo številko svojega lista.

„Ne kričite — ne bojim se. Že tudi drugi so skušali z vpitjem nad menoj, ali uspeha ni imelo to nikdar...“ in v očeh stavca je bilo videti brezskrbno, a drzno svetlikanje. „Resnično“, je nadaljeval in prestopil z nogu obrnivši se proti založniku, „one besede sem vstavil s posebnim namenom.“

„Slišite?“ se je obrnil urednik proti pričujočim.

„Kaj za vraga ti je padlo vendar v glavo, šema?“ je zarohnel naenkrat založnik. „Ne veš, koliko škode si mi napravil s tem?“

„Vam to nič ne dé: posamezna prodaja je tem večja. Gospodu uredniku pa ta šala morda res ni tako po godu.“

Urednik je stal kakor okamenjen samega razburjenja in srda. Stal je pred tem mirno zločestim človekom, divje sukal oči in zaman iskal po besedah, ki bi primerno izražale njegove notranje razsrjene čute.

„Ta šala te še velja, moj ljubi!“ je mrmral založnik škodoželjno in se udaril nato nekolikokrat po kolenu, kakor v preveliki meri notranjih občutkov.

Tu manjše list.
Dejstvo, da je na tej šoli nad polovico slovenskih otrok, govori po naravi proti odstranitvi slovenskega veronauka; enako pa ne opravičuje umazanih napadov znanih revolverlistov, posebno „Bauernzeitunge“, to, da je katehet g. Dobrovec delil med slovenske otroke katekizme, pisane v pravilni slovenščini. Ti umazani prusaški listi pišejo, da so slovenski listi pisani „v novi slovenščini“, katere noben otrok ne razume. Ta fraza jim služi le v pretezo, da bi tem lože udrihali po naši narodnosti, katere kaže svoj najlepši napredek baš v slovnični dovršenosti našega jezika in ki se pred „novo nemščino“ odlikuje v tem, da ne mrgoli v njem toliko tujk, kakor v nemškem.

Posebno v želodec jim je katehet g. Dobrovec, kateremu predbacivajo — tepci! — nepokorščino proti svojim predstojnikom, ker je proti volji vse-nemškega dekana Angererja v Celovcu vpisal v krstno matriko ime slovenskega otroka slovenski!

Vsa ta zadeva je dala s slovenske strani povod državnim poslancem dr. Ploju in tovarišem, da so interpelirali naučnega ministra, naj omogoči na velikovski šoli verouk v slovenskem jeziku pri slovenskih otrocih. Z nasprotne strani pa je dala zadeva povod Vsenemcem Gratzhofer, Derschatta in sodrugom, da so interpelirali ministra ter ga vprašali ad 2: Kaj misli minister odrediti, da se bo veronauk na velikovski šoli (z nad polovico slovenskih otrok!) v Velikovecu poučeval v jeziku, ki je (od sedanjega prusaškega okrajnega šolskega sveta!) določen v ta namen itd. Interpelacija Vsenemcev gre očividno za tem, da se proti naravnim odnošajem t. j. proti 52 % slovenskih otrok, vlado nagovori, da siloma zatre slovenski pouk za slovenske otroke in da se to šolo popolnoma ponemči.

Ali ni to neprikriti namen sovražnega prodiranja Nemcev v našo narodno posest?

Razmere v Borovljah.

Borovlje na Koroškem so tudi nekako „industrialno ognjišče“ kakor Domžale, Jesenice ali Tržič na Kranjskem in Štajerskem. V Borovljah so tužine in tovarne za izdelovanje pušk. In tudi tukaj so podjetniki in prve osebe Nemci. To pa ne morda ni, spravljeni Nemci, marveč pravi politični petelini, katere je zašel prepirljivi nemški duh „furor teutonius.“ V službi teh borovskih „velikašev“ je borovski učitelj renegat Kušternič ali Kusternigg, ki sedaj za dobro pogrnjeno mizo in raje zataji svoj narod, nego ocvrte piščance in dobro kapljico pri puškarski in fužinski „gospodi“. Ta vzgojitelj borovske mladine je torej po nalogu svojih gostoljubnih „gospodov“ obral vse one slovenske hiše v Borovljah, iz katerih zahajajo otroci v borovsko šolo, da bi dali svoj podpis na prošnjo, da se iz te šole odstrani slovenščina v veronauku in se nadomesti z nemščino. Takih podpisov je nabral izdajalec naroda 76 in to prošnjo je krajni šolski svet boroveljski poslal c. kr. okr. šolskemu svetu v Celovcu.

In zdaj je nemški okr. šolski svet zapovedal slovenskima katehetoma v Borovljah gg. Klemenčiču in Arnušu, da opustita poučevanje veronauka v jeziku, t. j. slovenskem, ki ga „večina otrok ne razume“ in s katerim se „ne doseže dovoljen učenjski uspeh“ ter naj se poslužujeta tudi nasproti slovenskim otrokom nemškega jezika.

Vsakomur, ki misli z glavo in čuti s srcem, je znano, da se najelementarnejši pouk, kakoršen je gotovo veronauk, vcepi mladini z uspehom le v nem jeziku, katerega se je naučila v materinem jeziku. Da je temu res tako, dokazujejo obili uspehi naš na boroveljski šoli.

Toda kaj je renegatu Kusterniggu in njegovim hrbtnikom za uspehe v veronauku!

Njim je edino do tega, da izgine slovensčina iz boroveljske šole, da ne odmeva po njenih prostorih prusakom tako zoprni zvok naše materinščine! Do tega jim je, da bi peli zmagovalno nad izgubljenimi slovenskimi trdnjavami, katere nam očeejo razdreti drugo za drugo! Do tega je borovski prusakom in ne do učnih uspehov, s katerimi v svoji blaženi nemščini morejo najmanj ponašati!

Odlok c. kr. okr. šolskega sveta v Celovcu, s katerim se prepoveduje slovenski učni jezik na borovski šoli, ne temelji na avstrijskem šolskem zakonu, ki dovoljuje pouk v materinščini v vseh deželah absburške dinastije, marveč je izraz „novega šolskega zakonika“, ki ga je vstvarila Velika Germanija za ne-nemške dežele, katere še hoče pogoltniti v svoje nenasitno žrelo!

Primorsko.

Istra dobi vodo! Kakor puščava Sahara je bila naša tužna Istra dosihdob v pogledu pitne vode sploh. Ležeča ob morju je bila sama izsušena kakor žindra lune! Zdaj pa se je zgodil čudež, ki je prinesel na svetlo dokaz, da Istra ni bila brez vode, marveč da je imela — skrito pod gubami svojega kamenitega krila! Kakor čitamo v primorskih listih, je te dni blizu kanala Leme v Istri neki Dominik Ferra iz Rovinja razbijal pečine in pri tej priliki naletel na močan podzemeljski potok, ki se steka v kanal. Izračunali so, da steče te vode do 100.000 kub. metrov v kanal. Voda je čista in dobra in v kratkem času bo zapadna Istra imela dovolj dobre pitne vode, katero je tako pogrešala.

Na naslov slovenskih kimovcev. „Gorica“ pri naša v svoji 55. številki izborna pisan članek pod zaglavjem „Proč z nemškimi napisi!“ V članku se rodoljubni pisec zgraža — in to po vsej pravici! — nad pasjo ponižnostjo Slovencev, ki z dvojezično obcestno tablo prihajamo pol pota na proti Nemu in mu z uljudno pokorščino kažemo pot po svoji domovini, ki se je hoče polastiti. „Zdaj se poganjamo za dvojezične napise na bohinjski železnici, čeravno bi smeli zahtevati na svoji zemlji čisto slovenske. A če ne dobimo dvojezičnih, kdo bo kriv? Mi sami, ker Nemeč bo porogljivo kazal na naše občinske table, na katerih je nemško-slovenski napis, ter dejal: čemu slovenske napise na železnici, ko itak vsi Slovenci razumejo tudi nemški!“ Kam nas dovede to hlapčevstvo, ki nima niti poguma odrežati nemško polovico občinskih tabel na svoji slovenski zemlji. Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Občni zbor društva „Narodni dom“ v Trstu se je vršil v nedeljo 2. t. m. V novi odbor so bili izvoljeni predsednikom: Ante Bogdanović; odborniki: dr. Otokar Rybač, dr. Gustav Gregorin, dr. Simon Pertot, dr. Ivan Novak, prof. Matko Mandić, Vladko Trnovec, Jernej Pintar, Josip Rože. Nadzorniki: dr. Matej Pretner, dr. Edvard Slavik, Gjurjo Vučković, Gracijan Stepančič in Anton Kalister. Občni zbor se je zaključil z željo, da bi se združenimi močmi posrečilo doseči v doglednem času novi postavljeni cilj: slovensko gledališče v Trstu.

Velike tatvine v Trstu so še vedno na dnevnem redu. Ni ga skoro dneva, da bi policija ne zasledila nevarnih tatov, ki so pokradli ljudem velike vrednosti. Pretekli četrtek se je zopet pripetila velika nesreča po tatovih nekemu Paita. Tatovi so mu odnesli zlatnine kakor zapestnice, prstane, zlato uro itd. ter denarja v vrednosti 2610 K.

Lepši dnevi za bedno Istro. Istrska hrvatska posojilnica v Pulju je imela 25. m. m. svoj redni občni zbor. Napredek tega zavoda, ki je eden prvih in največjih korakov za gmotno in moralno rešitev bednega istrskega kmeta, je velik. Denarni promet v Pulju znaša 1,876.446 K 18 h, v pazinski podružnici pa 1,065.345 K 21 h, skupaj 2,941.787 K 39 h. — Hranilnih vlog je bilo v obeh posojilnicah 1,317.915 K 89 h in so narasle od 1. 1903 za 301.073 K 82 h. Čisti dobiček obeh posojilnic znaša 3881 K 87 h. Od tega dobi rezervni zaklad 1500 K, dijaško pomožno društvo v Pazinu 700 K, družba sv. Cirila in Metoda 900 K in dijaški dom v Pazinu 200 K, 581 K 37 h pa se prepusti starešinstvu, da ž njim nagradi uradnike. 100 K dobi tudi istrski „Sokol“ v Pulju. — V upravni odbor so voljeni dr. Laginja, dr. Zucconi, Mardešić, Pavešić in Dajmović.

Doma in drugod.

Poziv vsem slovenskim društvom!

Družba sv. Cirila in Metoda si je stavila pri ustanovitvi za eno svojih prvih nalog, braniti potom prave narodne izobrazbe slovensko posest pred tujim navalom, čegar namen je siloma vzeti slovenskemu narodu kos za kosom rodne zemlje v lasten zakup, kjer naj bode jedini pravi lastnik rob privandranega tujca. Znano je, da naši narodni nasprotniki ne štedijo niti z denarjem niti z drugimi sredstvi, da dosežejo svoj namen in dovrše nad slovenskim narodom rabeljsko delo. Ustanovili so si nebroj družb, katerih namen je pridobivati vedno novih virov, da pridejo tem preje do svojega smotra. Če se ozremo le nekoliko let nazaj, vidimo takoj, kako dobro se jim je posrečila nakana, da ogolufajo slovenski narod in ga pripravijo še ob to, kar mora biti in kar je vsakemu narodu najdražje, da ga pripravijo ob njegovo

rodno zemljo, kjer mu je tekla zibelj, kjer je slišal prvič krasni materni jezik in kjer se je priučil ljubiti z vso dušo svojo domovino.

Vsakemu zavednemu Slovincu mora pokati srce, ko vidi, kako se je krčila slovenska posest in se še krči. Nepopisna bol in srd se mora polastiti vsakega, ko vidi, kako se oholi tujec šopiri na slovenskih tleh, ne zadovoljivši se s tem, da je oropal Slovence za njegovo rodno zemljo, ampak ga uporablja potem še celo kot orožje v pogubo lastnih krvnih bratov. Dolžnost vsakega posameznika je, da priskoči zatiranim bratom mučnikom na pomoč in stori vse, da jih reši pogina, objednem pa zastavi jez tujemu navalu.

To hvalevredno a objednem težavno nalogo je prevzela, kakor že omenjeno, družba sv. Cirila in Metoda. Dosegla je že jako lepe uspehe. Dosegla bi pa veliko več, ko bi ji bilo na razpolago potrebnih sredstev. Razni pozivi družbe sv. Cirila in Metoda kažejo, da ji ni pri najboljši volji mogoče ugoditi vsem zahtevam, katere se stavijo na njo, ravno vsled pomanjkanja potrebnih pripomočkov.

Akademsko društvo „Sava“ na Dunaju je zalozilo v prid družbe sv. Cirila in Metoda vseslovenski legitimacijski listek, ker je mnenja, da bi bil to trajen in dober vir, ako bi se vpeljal v vseh slovenskih društvih. — Jamstvo, da se to podjetje ne more ponesrečiti, ako je le nekoliko dobre volje, so nam Čelhi, pri katerih so v rabi legitimacijski listki in sicer ne brez uspeha.

Obračamo se tu do slovenske javnosti, do vseh slovenskih narodnih organizacij s prošnjo, da bi nas podpirale pri tem in po svojih močeh pripomogle, da se vseslovenski leg. listek kar najhitreje vpelje in udomači.

Legitimacijski listek naj bi bil znak ali potrdilo, da je njegov lastnik res član društva, označenega na leg. listku.

Želeti bi bilo, da bi se ti leg. listki rabili pri raznih narodnih prireditvah kot vstopnice, veljavne samo za dotično prireditev.

V akademskem društvu „Sava“ na Dunaju obstaja odsek, kateremu se je izročila uprava vseslovenskega leg. listka.

Z ozirom na namen leg. listka upamo, da bo vsak zaveden Slovenec z veseljem pozdravil to idejo ter da bodo narodna društva pridno segala po njem.

Za odsek: Phil. Mirko Kmet, tajnik; kand. phil. Gvidon Sajovic, načelnik.

NB. Odsek posluje pod naslovom „Odsek za vseslovenski legitimacijski listek“ do 1. okt. v Cerkljah na Gorenjskem. — Cena komadu je 20 v. — Manj kot 50 komadov se ne razpošilja. Imena društev, ki bodo naročila leg. listek, se bodo objavljala v vseh slovenskih dnevnikih. Leg. listek, ki ga je izvršil član umetniškega društva „Vesne“ g. H. Smrekar, je na ogled v uredništvih vseh slovenskih časopisov in v izložbah gg. trgovcev: Schwentner, Bonač, Hribar v Ljubljani, pri A. Slatnarju v Kamniku.

„Slovenska Sokolska zveza“. Ministrstvo za notranje zadeve je dovolilo ustanovitev „Slovenske Sokolske zveze“ s sedežem v Ljubljani po pravilih, kakor jih je predložilo telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani.

Občni zbor trgovskega gremija v Ljubljani. Za danes konstatujemo le, da je mlačnost slovenskih trgovcev onemogočila sklepčnost občnega zbora in da je prav lahko mogoče, da se pri prihodnjem občnem zboru, ki je sklepčen ne glede na število udeležnikov, maščuje ta škandalozna brezbržnost narodnih trgovcev za tako važno organizacijo. V tej zadevi spregovorimo o priliki kaj več.

Afera nemškega izzivača Malitsch-a pred sodiščem. Dne 12. t. m. se je vršila pred deželnim sodiščem v Ljubljani obravnava proti visokošolcema Svetku in Vodebu. Tožilo ju je drž. pravdnštvo zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe, storjene kadetu Malitschu ob priliki demonstracij proti Karnijolcem meseca septembra lanskega leta. Obtožnica, ki sta ju zagovarjala gg. dr. Furlan in dr. Novak, sta bila oproščena. Kadetu Malitsch-u, čegar zagovornik je bil znani dr. Eger, pa se je dokazalo, da zna baje prav dobro simulirati.

„Živio“ in „na zdar“ — po § 11. prepovedana

ali Domžalski dogodki pred c. kr. okrajnim glavarstvom v Kamniku.

(Konec.)

19. Ivan Riedl, pisarniški pomočnik. § 11. Izjava obt.: Jaz sem bil pri demonstracijah navzoč, a nisem niti vpil niti kričal. Puntar: Ich kann nicht

beaupten, daß der Beschuldigte geschrien oder ge-
lärm hätte. Enako pričata glavari in Drašler. Oproščen.

20. Hans Lederhas, 28 letni uradnik tovarne
v Dolu. § 11. Obtožen zaradi pretenja s palico in z
revolverjem brez orožnega lista. Obt.: Da ich den
1. Juni d. J. in Domžale bei der Festlichkeit an-
wesend war, hatte jedoch keinen Revolver und habe
nicht mit dem Stocke hantiert. Ich besitze einen
Waffenpaß für Revolver und Jagdgewehre. Josip
Germ: Jaz obtoženca ne poznam in ga pri izgrediv
nisem videl. Spaniček Kristjan ga pozna, a ga
ni videl pri demonstracijah. Okr. glavari: Als von
der Seite des Festgartens immer mehr Steine in den
Festplatz flogen, schwang ein junger Mann, den ich
damals nicht kannte, zum Zaun des Gartens und
schwang auf dem Zaune stehend seinen Stock gegen
die Demonstranten. Daß dieses Benehmen aufreizend
auf die Menge wirkte, erwies sofort der Umstand,
daß die Menge in ein heftiges Geschrei ausbrach.
Auf mein Befragen erfuhr ich von Seite der Fest-
gäste, daß dieser junge Mann der Beamte aus Lusttal
sei. Drašler: Ich sah den Beschuldigten auf dem
Zaune des Festgartens stehen, er schwang seinen
Stock in aufreizender Weise gegen die Demonstranten
und forderte ihn im Namen des Gesetzes wegzugehen.
Obsojen na 3 dni in stroške.

21. Spaniček Kristjan, trgovski nastavljenec
v Kamniku. § 11. Izjava: Dne 1. junija t. l. sem bil
pač navzoč v Domžalah, a se izgrediv nisem ude-
ležil, niti kričal, niti vpil. Opomnim, da sem pred
Flerinovo krēmo, ko je iz vrta, kjer se je vršila slav-
nost, priletel kamen, opozoril na to žandarja; nato
je prišel drugi žandar, ki se imenuje baje Martin
Mavec iz Kamnika in me je sunil s puško na levo
stran, ne da bi kaj pregrešil. To lahko spriča Josip
Podbevšek, uslužbenec v tovarni Keršič v Šiški.
Puntar: Ich habe den Beschuldigten gesehen unter
den Demonstranten und kann behaupten, daß er
„na zdar“ und „živio“ wiederholt geschrien hat.
Obsojen na 24 ur in stroške. Se pritoži.

22. Adalbert Kohlhauser, steklar pri Kol-
manu v Ljubljani. Izjava: Ich habe vor dem Haupt-
eingange mein Rad geflickt, hiebei wurde ich von
mehreren Demonstranten mit Steinen beworfen, auf
das hin habe ich erklärt, ich werde schießen, falls
man mich nicht in Ruhe lassen werde. Den Revolver
habe ich doch aus der Tasche gezogen. — Spaniček:
Obtoženec ni identičen z onim, ki je pri vходу slav-
nostnega prostora kazal revolver. Bil je enake veli-
kosti kakor obtoženec, vendar ne morem to osebo
natančneje popisati. Germ: Jaz odločno potrdim, da
je obtoženec pri vходу na slavnostni prostor s steg-
njeno roko kazal zbrani množici revolver. — Janez
Sieherl, vrtnar v Domžalah: Obtoženec ni identičen
z onim, ki je vstrelil z revolverjem blizu Mačka. Ob-
sojen na 4 dni in stroške. Se pritoži.

23. Anton Müller ml. iz Stoba. § 11. Izjava:
Jaz sem bil pri požaru v Jaršah s kolesom, potem
sem se hotel peljati domov, a ker je bilo v Domžalah
veliko ljudi na cesti, nisem mogel naprej voziti in
sem bil samo miren opazovalec demonstracij. Opro-
ščen.

24. Janko Žagar. § 11 in 12 c, se zoper-
stavljal žandarmeriji in šel k županu. Izjava obt.:
Dne 1. junija t. l. pop. bil sem v Domžalah kot miren
opazovalec. Šel sem k županu, da bi se z njim dogo-
ovoril glede nemških zastav, ker mi je povedal en
žandar, da ima o tej zadevi le župan kaj govoriti;
le-ta mi je rekel: „S takim trotelnom nimam nič
opraviti.“ Jaz nisem župana z nobeno besedo žalil
in jaz o zadevi žandarmerije nisem izjavil, kakor
obtožnica govori. Baron Lazzarini: Ich habe den
Beschuldigten wiederholt lärmend und schreiend unter
den Demonstranten gesehen. Sonst kann ich im
Gegenstande dieser Anzeigen nichts aussagen. Puntar:
Der Beschuldigte war einer der ärgsten Aufwiegler
unter den Demonstranten. Als die Gendarmerie die
Leute zurückdrängte, hatte der Beschuldigte in Ge-
genwart der großen Menge erklärt, daß die Gendar-
merie nicht korrekt vorgehe. Gegen den Gemeindevor-
steher von Domžale M. Janežič hatte der Beschul-
digte verschiedene mir nicht mehr erinnerliche
Schimpfworte ausgesprochen. Drašler: Der Beschul-
digte unterhandelte mit dem Gemeindevorsteher von
Domžale, welcher im Dienste stand, wegen der Ab-
nahme der deutschen Fahnen. Der Gemeindevor-
steher erklärte, daß er in dieser Angelegenheit nichts
zu sprechen habe, hierauf beschimpfte der Beschul-
digte den Gemeindevorsteher mit verschiedenen
Schimpfworten wie: „Vampež, za drugega nisi tukaj,
da svoj vamp paseš!“ Župan Janežič: Jaz sem Ivana
Žagarja z lepo opominjal k miru, a kljub tem opo-
minom ni prenehal me z raznimi psovki žaliti.
Obsojen 4 dni. Se pritoži.

25. Franc Abe, samec iz Stoba. Izjava obt.:
Sem bil navzoč pri demonstracijah, a nisem niti kričal,
niti vpil in nisem nobenega kamna vrgel. Vovk: Ich
habe den Beschuldigten einmal lärmend und schreiend
unter den Demonstranten gesehen, auch habe ich
ihn gesehen, daß er einen Stein gegen den Festgarten
geworfen hat. Obsojen 5 dni in stroške. — Se
pritoži.

26. Alojz Zazemberk, 68 let star, po § 11.
Izjava obt.: Sel sem dne 1. junija iz Domžal domov,
zapazil sem tri meni nepoznane moške, ki so vrgli
kamenje na vrt, kjer se je vršila slavnost. Nato je
priletel spred slavnostnega prostora en kamen in me
je nekoliko na glavo zadel in vsled tega sem se
razjezil (zavpil je starec: svinja, ali boš stare ljudi

na cesti pobijal!), pobral en kamen in ga vrgel proti
vrtu in sem zadel na sredo oboka. — Jur Albrecht,
slamnikar pri Ladstätterju v Domžalah: Ich habe den
Beschuldigten gesehen, daß er einen Stein gegen
das Ladstätter'sche Haus geworfen; ob dieser Stein
die Fensterscheiben zerschlagen hat, weiß ich nicht.
Obsojen na 3 dni in stroške. Se pritoži.

27. Miha Kvas, 14 let, iz Domžal. § 11.
Izjava obt.: Dne 1. junija t. l. sem bil v Domžalah
od 1/2 5. — 8. ure, zakričal sem samo dvakrat in vrgel
sem samo en kamen, ki je priletel od one strani,
kjer je bila slavnost, in mi je zadel hlače. Peter
Albrecht, 13 let star: Ich habe den Beschuldigten
gesehen auf den Fensterbalkon des Ladstätter'schen
Hauses einen Stein geworfen zu haben. Obsojen 3 dni
in stroške.

28. Franc Zabret, kajzar iz Domžal. Izjava:
Bil sem s svojo ženo 1. junija t. l. pop. pri ognju v
Jaršah in sva potem šla proti Stobu, a naju niso v
Domžalah naprej pustili. Razgrajal in kričal nisem;
videl sem, da je kamenje letelo in rekel sem, ker je
imela moja žena malega otroka v naročju, pojdemo
stran! Drašler: Ich habe den Beschuldigten wieder-
holt lärmend und schreiend unter den Demonstranten
gesehen. Obsojen na 24 ur.

Pavla Albrecht in Albina Weibler pričata, da
je odsotna Johana Pavlič metala kamenje.

Besne bučele. V nekem kraju pri Trutnovu
na Češkem se je pripetil sledeči skoro neverjetni
slučaj. Bila je procesija sv. Rešnjega Telesa. V ulj-
naku, stoječem ob cesti, po kateri se je pomikala
procesija, so postale bučele divje v trenutku, ko je
šla procesija mimo. Bučele so se zagnale v ljudi
in jih začele strašno pikati. Kdor je mogel, je bežal
in v trenutku je bila procesija razpršena. Ženske in
otroci, ki niso mogli bežati, so popadli na tla in bili
grozno opikani. Mnogo žensk je omedlelo. Nekateri
so bile po štiridesetkrat pičene. Bučele so se v rojih
vrgle na vsakogar, ki je prišel mimo. Ljudje so se
od bolečin kar valjali po tleh. Tudi živini razburjene
živalice niso prizanesle. Nekaj psov in kokoši so opi-
kale do smrti. Ker je bila huda vročina, bi bil polo-
žaj za vso okolico še nevarnejši, da ni popoldan začelo
deževati, kar je bučele pognalo v uljnak.

Kuga v Indiji. Angleški list „Lancet“ poroča
iz Kalkute, da umrje v Indiji zdaj na dan 5000 oseb
za kugo. Meseca aprila in maja jih je umrlo celo po
8000 na dan.

Nov smodnik je iznašel neki F. H. Briggs v
Clevelandu. Ta smodnik se ne more razstreliti ob
pretresu, dasi je hujši od sedanjega. Naredi si ga
pa na zelo lahek način vojak lahko sam kar na bo-
jišču in si ga zmleje v mlinu za kavo.

Novo motorno silo je izumil mlad Italijan. To
je neka posebna kemična sestavina, zelo priprosta in
po ceni.

Blazen železniški čuvaj. Dne 26. m. m. bi se
bilo na severni angleški železnici pripetilo več hudih
katastrof, da jih ni preprečil pravcati čudež. Na progi
Bradford-Leeds je omenjenega dne opoldan paznik
nenadoma zblaznel. Popustivši svoje mesto se je
podal na cesto in vsakemu človeku pripovedoval, da
mu je Bog ukazal popustiti železniško službo. Ljudje
so ga imeli za pijanega in se niso zmenili dosti zanj.

K sreči je blaznik, predno je šel z doma, vse signale
postavil na „Stoj!“ vsled česar so vsi vlaki na obeh
straneh paznice v vožnji obstali. Celih petnajst vla-
kov je naenkrat stalo na progi, ne da bi uslužbenec
vedeli, kaj se je zgodilo. Naposled so šli gledat in
našli paznico prazno, pa brz poklicali drugega paz-
nika. Ako bi zblazneli čuvaj ne bil dal onih signalov,
bi bilo dne 26. junija popoldan polno železniških
nesreč na Angleškem.

Listnica uredništva: Gospod, ki je obljubil VIII. in
IX. članek „O novi stranki“, je začasno izven naše dom-
vine, zato ne moremo danes nadaljevati. Kakor pa posnamem
iz pisma, dobimo omenjena spisa skoro gotovo že za priho-
njo številko. Toliko v blagohotno upoštevanje!

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld.
plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in
meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1
glavina brez kosti po 50 kr.
Salame dunajske po 80 kr., a la krakovske, fir
1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld.
a la ogrske, trde po gld. 1'50, ogrske fine po gld.
kilo. — **Velike klobase** ena 20 kr.
Slivovka, brinovec pristen, liter od 70 kr.
gld. 1'20, brinov cvet liter gld. 1
To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5
naprej prekaževalec in razpošiljalec živil
14
Janko Ev. Sirc v Kranju.

Izborno zalogo raznovrstnih
novih in starih vin v sodih in
steklenicah priporoča
Anton Müller
vinotržec v Domžalah (Kranjsko).

Lekarnarja A. THIERRY-ja
BALZAM pristen le s trgovskosodno registrirano
zeleno varstveno znamko z našim
Najstarejše domače sredstvo zoper prsne
pljučne bolezni, kašelj, izmečke, želodčni
pomanjkanje teka, pehanje iz želodca, zoper
zgago, napenjanje, telesno zaprtje, influen-
zarane, zobne bolečine itd. Poštnine prosto do vsake
poštnice postaje z zabojčkom: 12 malih ali 6 velikih
klenic 5 kron, 60 malih ali 30 velikih 15 kron.
Edino pristoje **centifolijsko mazilo** (iz vrtnice „centifolia“).
To mazilo izvrstno deluje zoper vnetje
dokazujejo Vam zvezki z več tisoč zahvalnimi pismi, ki se
denojo vsaki pošiljati balzama zastoj ali pa se na željo
sebej dopošljejo.
Pri vseh, še tako zastarelih bolečinah, poškodbah, ranah
ima gotov uspeh, ali pa olajša bolečine. Š poštino, poštne spre-
nico in z zavojem vred veljata 2 lončeka K 3'60. Pismo le iz **lekarni**
„pri angelju varhu“ **A. Thierry-ja v Pregradi**
Rogatec, kamor je pošiljati naročila.

Naročajte in razširjajte
„Naš List“!

Vsak dobi en mesec dni brezplačno

„Naš List“, „Slov. Gospodinj“ in „Ježa“,
kdor kupi 1 kg ekstrakta „Panonski biser“
„Naš List“, „Slov. Gospodinj“, „Ježa“, „Slovana“,
kdor kupi 2 kg ekstrakta „Panonski biser“
„Naš List“, „Sl. Gospodinj“, „Ježa“, „Slovana“, „Ljub. Zvon“,
kdor kupi 3 kg ekstrakta „Panonski biser“

Nealkoholni ekstrakt „Panonski biser“

daje pomešan — 1 del ekstrakta s 7 — 10 deli sveže vode — najboljšo
najprijetnejšo nealkoholno pijačo „Panonka“.

Izvrstna kakovost! Izvanredno nizka cena!
1 liter pijače pride na 20 — 25 vinarjev.

Cena ekstrakta s posodo vred: 1 kg 2 kroni, 2 kg 5 kron,
3 kg 7'20, 5 kg 11'50

Nepoškodovane steklenice se vzamejo 2 kg-ne za 1 krono, 3 kg-ne
za K 1'20 in 5 kg-ne za K 1'60 franko nazaj.

Ekstrakt naj se shranjuje dobro zamašen na hladnem prostoru.

Da se kar največ zniža poština, je najumestneje naročiti na enkrat
3 kg ekstrakta. Da bode mogoče liste redno in pravočasno pošiljati, naj se
blagovoli poslati denar ob enem z naročilom; na ta način se prihrani tudi
poštno povzetje, ki bi pri tako malih zneskih jako občutljivo podražilo pijačo.
V naročilu mora biti navedeno, kak list dotičnik želi imeti.

Zaloga nealkoholnih pijač

„Abstinenција“

Ljutomer

Štajersko.